

بررسی امتحانات هماهنگ در چند کشور

● لیلی محمدحسین

آموزش و پرورش در جهان

امتحانات هماهنگ در کشورهای متفاوت

در آمریکا، هر ایالتی راهنمای برنامه درسی مخصوص به خود را دارد و هر مدرسه بنا بر اهداف خود و با توجه به راهنمای برنامه درسی ایالتی، برنامه درسی تدوین می‌کند. البته دانش‌آموزان از سال پنجم تا هفتم می‌توانند در امتحانات متمرکزی به نام SSAT¹ شرکت کنند تا به مدارس راهنمایی مستقل یا خصوصی راه پیدا کنند. هم‌چنین، از سال هشتم تا یازدهم می‌توانند در سطح بالاتر این امتحانات شرکت کنند تا به دبیرستان‌های خصوصی یا مستقل راه یابند. این آزمون در سطح تمام ایالات و در کانادا در مراکز آزمون گوناگون برگزار می‌شود و از قسمت‌های زیر تشکیل شده است:

– نگارش: در قسمت نگارش، دانش‌آموزان باید با استفاده از مثال، درباره موضوعی مثل تجربه‌های شخصی،

کلیدواژه‌ها: سنجش، امتحانات هماهنگ، برنامه

درسی.

همان‌طور که می‌دانیم، نظام آموزشی ایران نوعی نظام متمرکز است و در پایان هر دوره تحصیلی، دانش‌آموزان باید در امتحانات هماهنگ شرکت کنند. در بسیاری از کشورهای دیگر نیز امتحانات هماهنگ در سطح استانی، ایالتی و ملی در بعضی از مقاطع تحصیلی برگزار می‌شود، ولی نظام آموزشی غیرمتمرکز و شرایط آزمون‌ها به طور کلی متفاوت است. در این نوشته با روش‌های سنجش در چند کشور آشنا می‌شویم.

مرحله اصلی آموزشی	پایه تحصیلی	سن تقریبی دانش آموز	سطح مورد انتظار
۱	سال دوم	۷	۲
۲	سال ششم	۱۱	۴
۳	سال نهم	۱۴	۵ یا ۶

در پایان هر دوره تحصیلی، علاوه بر آزمون‌های اجباری، آزمون‌های اختیاری نیز برگزار می‌شود. این آزمون‌ها را مؤسسه توسعه کسب مهارت‌ها و برنامه درسی،^۲ در پایان سال‌های سوم، چهارم و پنجم، در طول مرحله ۲ آموزشی و در پایان سال‌های هفتم و هشتم در طول مرحله ۳، برگزار می‌کند.

همان‌طور که گفته شد، درس‌های اصلی برنامه درسی در این کشور، زبان انگلیسی، ریاضیات و علوم است. دیگر دروس عبارت‌اند از تاریخ، جغرافی، طراحی و فناوری، فناوری اطلاعات و ارتباطات، زبان‌های خارجه، موسیقی، نقاشی و طراحی، تربیت بدنی، آموزش مذهبی و شهروندی. بعد از طی کردن مرحله آموزشی ۳، در یک دوره دو ساله، دانش‌آموزان برای کسب گواهی عمومی آموزش متوسطه^۴ آماده می‌شوند. امتحانات این دوره در دروس اصلی اجباری است. تنها شرط این است که در مدارس دولتی دروس انگلیسی، ریاضی، علوم، آموزش مذهبی و تربیت بدنی در مرحله آموزشی ۴ ارائه شوند. دانش‌آموزانی که در مدارس دولتی درس می‌خوانند، باید مطابق با برنامه درسی ملی، واحدهای تحصیلی فناوری اطلاعات و ارتباطات و شهروندی را نیز بگذرانند. همه دانش‌آموزان در امتحانات متمرکز دروس انگلیسی، ریاضی و علوم شرکت می‌کنند. اکثر مدارس نیز دانش‌آموزان را ملزم می‌کنند که ادبیات انگلیسی، حداقل یک زبان خارجی و آموزش مذهبی و فناوری اطلاعات و ارتباطات را نیز امتحان دهند.

این الگوها با تفاوت‌های اندکی در بعضی دیگر از کشورها نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. به نظر می‌رسد، تعداد دروس اجباری در کشورهای دیگر، کمتر از تعداد دروس اجباری در نظام آموزشی ایران است. شاید با الهام از الگوهای جهانی بتوانیم در شیوه‌های ارزش‌یابی دوره‌های تحصیلی، اصلاحات کیفی مؤثری انجام دهیم.

پی‌نوشت

1. Secondary School Achievement Test
2. key Stage
3. The Qualifications and Curriculum Development Agency
4. GCSE = General Certificate of Secondary Education

منابع

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Secondary_School_Admission_Test
2. http://en.wikipedia.org/wiki/National_Curriculum_assessment
3. http://www.direct.gov.uk/en/Parents/Schools/learninganddevelopment/Exams/TestsAndTheCurriculum/DG_10013041
4. <http://www.dcsf.gov.uk/rsgateway/DB/SFR/s000865/index.shtml>
5. <http://www.cobis.org.uk/national-curriculum/national-curriculum.html>

رویدادهای تاریخی، ادبی و مسائل جاری، بنویسند. این بخش ۲۵ دقیقه وقت نیاز دارد و دانش‌آموزان باید منتشان را روی یک طرف کاغذ بنویسند. این متن نمره‌گذاری نمی‌شود، ولی بسیار مهم است، چون به دفتر پذیرش مدارس فرستاده می‌شود.

- ریاضی: دو قسمت ۳۰ دقیقه‌ای ریاضی شامل ۲۵

سؤال است که برای پاسخ به سؤالات آن، دانش‌آموزان باید محاسبات (جبر) مقدماتی انجام دهند. به این قسمت، استدلال کمی نیز می‌گویند. در این قسمت از مسائل کلامی تا معادله وجود دارد.

- واژگان: قسمت واژگان ۳۰ دقیقه طول می‌کشد و

شامل ۳۰ کلمه مترداف و ۳۰ سؤال قیاسی است.

- درک مطلب: این قسمت ۴۰ دقیقه است و ۴۰ سؤال

درک مطلب براساس ۷ متن دارد. این سؤالات نه تنها از آزمودنی می‌خواهد که آنچه را می‌خواند درک کند، بلکه سرعت وی را نیز می‌آزماید.

در کشور انگلستان نیز، دانش‌آموزان در یک سلسله سنجش‌هایی، براساس برنامه درسی ملی، شرکت می‌کنند. در واقع، با این سنجش‌ها، میزان دست‌یابی دانش‌آموزان به برنامه درسی با روش‌های متفاوت ارزیابی می‌شود. نتایج ارزیابی‌ها در پایان هر مرحله اصلی آموزشی^۲ انجام می‌شود. سطوح دست‌یابی به برنامه درسی از ۱ تا ۸ شماره‌گذاری می‌شود. در هر مرحله، انتظارات مطابق جدول بالاست.

این داده‌ها در سطح ملی منتشر می‌شود. در سال دوم دبستان، ارزیابی‌های معلم (با استفاده از آزمون‌های معلم‌ساخته) در دروس اصلی یعنی زبان انگلیسی، ریاضیات و علوم انجام می‌شود. در درس انگلیسی، از معلمان می‌خواهند تا در همه مهارت‌های زبانی: خواندن، نوشتن، صحبت کردن و گوش دادن، دانش‌آموزان را تعیین سطح کنند.

تا سال ۲۰۰۸ همه دانش‌آموزان مرحله آموزشی ۳، باید در سه موضوع اصلی انگلیسی، ریاضیات و علوم در آزمون‌های برنامه درسی ملی که امتحانات متمرکزی بودند، شرکت می‌کردند. بعد از یک سلسله مسائلی که در نظام نمره‌گذاری آزمون‌های برنامه درسی ملی پیش آمد، از سال ۲۰۰۸ به بعد آزمون‌های ملی منسوخ شد و ارزیابی معلم‌ها جای آن را گرفت. ارزیابی معلم‌ها در همه موضوع‌های درسی، از جمله آموزش مذهبی برای رفتن به دوره بعدی تحصیلی، مورد نیاز است.

تعداد دروس اجباری در کشورهای دیگر، کمتر از تعداد دروس اجباری در نظام آموزشی ایران است